

UČNE METODE

dr. Marjeta Kovač

dr. Janko Strel

Fakulteta za šport, 2003

LITERATURA

- Brennan, K. W. (1985). Curriculum for Special needs. Philadelphia: Open University Milton Keynes.
- Galeša, M. (1993): Osnove specialne didaktike. Radovljica: Didakta.
- Poljak, V. (1989): Didaktika, Zagreb: Školska knjiga.
- Rajtmajer, D. (1994): Izbrana poglavja iz pedagogike in didaktike športa. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- Strmčnik, F. (2001). Didaktika. Osrednje teoretične teme. Ljubljana: Razprave Filozofske fakultete.
- Tomić, A. (2000). Izbrana poglavja iz didaktike. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Center za pedagoško izobraževanje.

DEFINICIJE

- Učne metode so načini dela pri pouku (Poljak, 1991). Nanašajo se na učitelja, torej na poučevanje.
- Metoda ima vlogo določanja načina delovanja programa, kajti metoda je tista, ki določa odnose in komunikacije v šoli (Galeša, 1993).
- Učne metode so načini obdelave učnega gradiva (Bakovljevič, 1990).

POMEN METOD

Metode poučevanja so najmanj tako pomembne kot snov, pogostokrat pa so še pomembnejše. Na izbor vsebin in metod vplivajo cilji (Galeša, 1993).

Wilson in Evans trdita, da je metoda pomembnejša od snovi.

POMEN METOD

- Brennan pravi, da so cilji na področju senzitivnosti, stališč in vrednot odvisni bolj od tega, kako se učenec uči, kot od tega, kaj se uči (Brennan, 1985).
- Izbira metod je odvisna od razvojne stopnje otrok, stopnje učnega procesa (posredovanje novih vsebin, utrjevanje, preverjanje), vsebine, učiteljeve osebnosti.

POMEN METOD

- Pouk je uspešen le, če kombiniramo raznovrstne metode, vsako s svojim namenom.

NAČINI SPOZNAVANJA

Način spoznavanje učne snovi (vezano na učenca):

- analitičen
- sintetičen.

V športni vzgoji pogostokrat zamenjujemo način spoznavanja z metodami dela (Rajtmajer, 1994).

NAČINI SPOZNAVANJA

Načini spoznavanja niso metode, temveč **spoznavne funkcije** učno-vzgojnega procesa, to je didaktičnega reševanja opazovalnega, miselnega in praktičnega spoznavanja.

Nekaj podobnega se dogaja z “metodo” igre, zaposlovanja in vodenja. Tu gre za **organizacijske, sociološke in druge oblike** vzgojno-izobraževalnega dela.

UČNE METODE

Večina didaktikov loči naslednje učne metode:

- razlaga (monološka ali akroamatska metoda)
- demonstracija (prikaz, predstavitev)
- pogovor (dialoška metoda).

Poljak (1989) loči:

- metodo demonstriranja
- metodo praktičnih del
- metodo risanja oz. ilustrativnih del
- metodo pisnih del
- metodo branja in dela s tekstom
- metodo pogovora
- metodo ustrezne razlage.

Bakovljev (1990) loči:

- metodo prikazovanja (demonstracije)
- metodo ustne razlage
- metodo pogovora (dialoška metoda)
- tekst-metodo
- metodo laboratorijskih in drugih praktičnih del

Rajtmajer (1994) loči pri športni vzgoji:

- metodo demonstriranja
- metodo opazovanja (nanaša se na otroka in ne na učitelja)
- razlago
- metodo vadenja (nanaša se na otroka in ne na učitelja).

RAZLAGA

Metodo demonstriranja vedno spremlja metoda razlage.

Uporabljamo jo za posredovanje novih vsebin (razlaga tehnike, poteka gibanja...). Pogostokrat služi tudi kot povratna informacija, saj učitelj opozarja otroke na napake v gibalni izvedbi (faza utrjevanja). Povratno informacijo posreduje med samo izvedbo ali po njej.

RAZLAGA

Učitelj:

- opisuje strukturo gibanja (tehniko), taktiko, napake, pravila... (posredovanje novih vsebin ali v fazi utrjevanja)
- daje (organizacijska) navodila za gibanje
- pojasnjuje gibanje ali pravila (demonstracijo dopolni s teoretičnimi informacijami, pojasni vzroke in posledice...)
- opozarja na napake in odpravlja napake (povratna informacija, lahko jo da med vadbo ali po njej)

RAZLAGA

Problema, ki se pojavljata:

- otrok med gibanjem zaznava ustna sporočila le minimalno
- kdaj pomagati otroku z razlago.

RAZLAGA

Biti mora:

- jasna
- razumljiva
- pravilna (slovenski knjižni jezik)
- kratka (povemo samo najpomembnejše)

DEMONSTRACIJA

Demonstracija (pokazati, ponazarjati) pomeni v teoriji pouka prikazovanje tistega, kar je mogoče perceptivno doživeti. Z njeno pomočjo se dojemajo elementi objektivne stvarnosti, to je dejstva. Učitelj prikazuje, učenci opazujejo.

DEMONSTRACIJA

Lahko je:

- **neposredna** (gibanje pokaže učitelj) ali
- **posredna** (gibanje prikaže učenec ali pa ga prikažemo prek medijev: slik, filma, skic, računalniške aplikacije...).

DEMONSTRACIJA

- V praksi največkrat uporabljamo **zaporedno demonstracijo** (gibanje prikažemo večkrat zapored, najprej počasi, nato z normalno hitrostjo).
- Biti mora **nazorna**. Poudarimo pomembne stvari. Čim več učenčevih čutil sodeluje, uspešnejša je demonstracija.

DEMONSTRACIJA

- Pomembno je tudi demonstriranje napak v gibanju. Tu ima demonstracija vlogo povratne informacije: omogoča popravek gibanja oziroma odpravljanje napak.

POGOVOR

Učitelj:

- izmenjuje z učenci informacije o vsebini
- spodbuja k razmišljanju
- usmerja k iskanju rešitev.

Učenci morajo imeti predhodne izkušnje in znanja.